

INLEIDING:

Het Cultureel Platform Dordrecht*) heeft afgelopen maanden de toekomst van het cultuurbeleid Dordrecht besproken en verwoord in onderstaande samenhangende adviezen. In aansluiting op de door het college en raad vastgestelde startnotitie Herijking Cultuurbeleid zijn daarbij de navolgende thema's aan de orde :

- 1.Toekomstbestendige cultuursector
- 2.Makersklimaat
- 3.Diversiteit en Inclusie
- 4.Brede talentontwikkeling
- 5.Verknopen Kunst en Cultuur aan andere domeinen

Naast de vakinhoudelijke ontwikkelingen die zich in elke discipline voordoen, zijn dit dé thema's die voor de sector en de stad de komende jaren van essentieel belang zijn voor de ontwikkeling van stad en sector . Wij sluiten ook aan bij het profiel van Dordrecht als stad waar, naast Water, de Kunst en Cultuur, Historie en Vernieuwing tot de kern van het DNA behoren. De Agenda 2030 is mede leidend voor de ontwikkeling ; het niveau van kunst en cultuurvoorzieningen zal mee moeten groeien met de ambities rond wonen , werken en aantrekkelijkheid/levendigheid van de stad.

Onze adviezen hebben betrekking op de periode 2024-2030 en geven op deze termijn de sector zekerheid en perspectief om plannen te ontwikkelen en uit te voeren. Het betreft de hoofdlijnen van Cultuurbeleid die, na uw besluitvorming, in een uitvoeringsprogramma worden geconcretiseerd. De cultuurorganisaties willen in de uitwerking een actieve, co-creatieve partner zijn. Het is ook "work in progress" en vraagt ruimte om in te spelen op kansen en ontwikkelingen.

In de werkgroepen komt ook de vraag naar voren "Wat voor (culturele) stad wil Dordrecht zijn" en met welke accentuering wil Dordrecht zich onderscheiden van vergelijkbare steden. Aansluiten bij het DNA en Agenda 2030 zijn vanzelfsprekend evenals handhaven van een brede basisinfrastructuur(inclusief de verbinding met evenementen) en zijn voornamelijk richtinggevend.

De organisaties in het Cultureel Platform hebben in diverse werkgroepen(inclusief deelname uit AK sector) de onderwerpen besproken. In deze aanbiedingsnotitie zijn de samengevatte adviezen verwoord en in de bijlagen treft u de eindrapportage per werkgroep. De adviezen zijn in het cultuurplatform aan de orde gesteld en hebben de instemming van de leden.

In onze advisering zijn gedeelde ambities verwoord voor de verdere ontwikkeling; daarbij past de opmerking dat het voorzetten van het huidige programma van de instellingen voornamelijk niet vanzelfsprekend is , met nog steeds effecten van corona, prijsstijgingen, grote kosten in "de stenen" en nieuwe verplichtingen. Alleen stapelen van (nieuwe)ambities zonder middelen brengt organisaties en de basisinfrastructuur verder in gevaar en scheidt verkeerde verwachtingen.

Voor de korte termijn(2024) zijn enige concrete voorstellen verwoord die mede basis vormen voor de uitwerking/uitvoering van de thema-voorstellen.

Het Cultureel Platform werkt ook een marketing/communicatie aanpak uit ; deze komt ook in de uitwerking aan de orde.

Namens het Cultureel Platform ook een woord van dank aan de ambtelijke ondersteuning vanuit het bureau Cultuur.

Wij nodigen u uit om in uw besluitvormingscyclus ook te debatteren in een van de cultuurlocaties ,waarbij ook de diverse organisaties de adviezen kunnen toelichten.

Het Cultuurplatform rekent op een inspirerend debat en ziet uit naar uw instemming

Namens het Cultureel Platform,

Dick Verheijen, onafhankelijk voorzitter

*) Cultuurplatform Dordrecht

In 2021 is een Cultureel Platform georganiseerd als een netwerk van verbindingen, waarin culturele organisaties en gemeente elkaar 2 tot 4 keer per jaar ontmoeten, informatie uitwisselen , samenwerken en initiatieven ontwikkelen.

In het platform komen ontwikkelingen op het terrein van cultuur in het algemeen en op specifieke thema's aan de orde. Inmiddels zijn 30-35 culturele organisaties deelnemer in het platform. De bijeenkomsten vinden plaats bij een van de culturele instellingen en de agendering wordt door de organisaties en /of de gemeente aangedragen. Het platform wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter en ambtelijk ondersteund door de gemeente.

Het Cultureel Platform is als belangrijkste stakeholder, zoals afgesproken in het politiek akkoord , betrokken bij de nieuwe cultuurnota om inhoudelijke input en advies geven over de thema's zoals besproken in de gesprekken met de raadsfracties, in het platform zelf en verwoord in de startnotitie herijking Cultuurbeleid.

DE ADVIEZEN SAMENGEVAT:

1.TOEKOMSTBESTENDIGE CULTUURSECTOR

“Kunst en Cultuur inspireren de stad en haar bewoners. De cultuursector zou daarom beschikbaar en bereikbaar moeten zijn voor zoveel mogelijk Dordtenaren”.

Toekomstbestendigheid van de sector wordt in belangrijke mate bepaald door de weerbaarheid en wendbaarheid ervan. Weerbaar om ook voor langere termijn zekerheid te hebben voor de ontwikkeling en uitvoering van de diverse disciplines en het bereik van doelgroepen. Wendbaar om te reageren op ontwikkelingen in het vak en in de samenleving en te inspireren door zich te vernieuwen. Onderlinge samenwerking en met andere sectoren zal worden versterkt.

Dit resulteert in de volgende samenhangende adviezen:

-Geef de instellingen, de amateursector en de cultuureducatie zekerheid voor langere termijn door meer-jaren-subsidies, inclusief de (financiële)ruimte voor vernieuwing

-Maak de culturele sector gezamenlijk verantwoordelijk voor het bereik van zoveel mogelijk doelgroepen uit en in alle wijken .Daartoe is een gedegen en periodiek publieksbereik-onderzoek(door de gemeente) zoals bijvoorbeeld het doelgroepenmodel van Rotterdam Festivals ,noodzakelijk. De jaarlijkse kosten ramen wij op € 25.000,- (p.j. gedurende de komende 3 jaar)

2. MAKERSKLIMAAT

“Meer vrije ruimte voor de makers in de stad”

Dordtse onafhankelijke makers van podiumkunsten (theater, dans, muziek) maken zich sterk voor een meer divers en toegankelijk makers-klimaat in Dordrecht, waarin nieuwe initiatieven worden gestimuleerd en er een grotere culturele diversiteit en meer levendigheid in de stad ontstaat. Hiertoe moet de onderlinge samenwerking worden versterkt, zowel tussen de makers onderling als met de instellingen en in de vorm van coproducties met festivals.

Concrete adviezen voor versterking makers-klimaat:

- Maak na alle investeringen in stenen, meer structurele middelen vrij voor producties van lokale makers. De huidige productieregeling loopt tot 2025 en zou moeten worden verlengd en vergroot;
- Stel leegstaande ruimte (bijv. in het Energiehuis) tegen minimale tarieven ter beschikking aan makers;
- Zet makers in bij gemeentelijk beleid in de wijken rondom sociaal maatschappelijke thema's als diversiteit, inclusie, eenzaamheid, duurzaamheid.
- Breid de regelingen die er al zijn voor beeldende kunst (ruimte, werkbeurzen en projecten) uit met gelijke regelingen voor de andere disciplines
- Zet in op een voor jonge makers aantrekkelijk vestigingsklimaat (= ook een aspect van talentontwikkeling) waardoor talenten in de stad blijven en nieuwe professionele makers zich vestigen. Dit kan onder andere door een gemeentelijk 'loket' te openen en een structuur aan te leggen waar beginnende en ervaren makers aan elkaar kunnen worden gekoppeld.

3. DIVERSITEIT EN INCLUSIE

“Als je niet actief werkt aan diversiteit en inclusie, draag je automatisch bij aan uitsluiting”

(Ester Mollema (D&I expert))

Diversiteit en inclusie betreft een schakering aan groepen, kleur, gender, opleidingsniveau, M/V/X, beperking, leeftijd etc. Ook in de Dordtse samenleving en cultuurorganisaties is de samenstelling in personeel en publieksbereik overwegend “wit”. Het verschilt per organisatie/cultuurveld en er is zeker ook aandacht voor deze aspecten, ook gerelateerd aan bereik van doelgroepen.

Belangrijkste aanbeveling voor de korte termijn is “werk aan bewustwording”; door training, door gesprekken binnen en tussen organisaties, door het vergroten van inzicht in aard en omvang van doelgroepen in Dordrecht, door betrekken van de doelgroepen bij dit gesprek en bijv. door scan Code D&I uit te voeren.

Op basis hiervan en met steun/faciliteit van de gemeente kunnen programma's worden ontwikkeld binnen en tussen organisaties. Dit is maatwerk per organisatie en niet elke organisatie kan elke doelgroep bereiken en kan deze verplichting ook niet aan. Voor de totale culturele sector ligt er wel de opgave om zo breed mogelijk doelgroepen te bereiken.

4. BREDE TALENTONTWIKKELING

“Kunstzinnige en culturele talentontwikkeling draagt bij aan de algehele (talent)ontwikkeling”

Alle disciplines dragen bij aan het stimuleren van verbeelding, uiten van gevoelens, ontwikkelen creatief vermogen, zelfvertrouwen en oplossend gericht werken. De mogelijkheden om talenten te ontwikkelen zijn in Dordrecht gevarieerd in disciplines, in middelen, in faciliteiten en in leeftijd. Op het gebied van professionele scholing zijn er nagenoeg geen mogelijkheden.

Het advies is om zowel binnen- als buitenschools ,basis en voortgezet onderwijs de mogelijkheden voor alle disciplines te realiseren c.q. te versterken en dus niet alleen voor de muziekdiscipline.

Daarnaast is er behoefte aan een plek “loket” waar alle aanbod en vraag m.b.t. talentontwikkeling, mogelijkheden, locaties, coaches, financiering etc. als een faciliteit wordt aangeboden. Een ontwikkeltegoed voor “eigen talentontwikkeling” op de Dordtpas stimuleert om het ook mogelijk te maken.

Tevens wordt voorgesteld om met de verschillende disciplines in kaart te brengen wat Dordrecht te bieden heeft, waar de “gaten” zijn in de doorlopende talentontwikkelingsmogelijkheden(vergelijkbaar met de sociale kaart) en op basis daarvan projecten en programma’s uit te werken.

5. VERKNOPEN KUNST EN CULTUUR AAN ANDERE DOMEINEN.

“Art is not a mirror held up to reality, but a hammer with which to shape it...(Bertold Brecht)

Kunst en Cultuur hebben het vermogen om bij te dragen aan de ontwikkelingen in de (Dordtse) samenleving m.b.t. leefbaarheid, sociale cohesie, creativiteit en innovatie, economische en sociale ontwikkeling maar ook aan de toegankelijkheid en het behoud van erfgoed. Kunst en Cultuur kunnen als aanjager en verbinder worden ingezet bij de opgaven van de stad zoals o.a. in de Agenda 2030 zijn aangegeven. Het gemeentelijk cultuurbeleid kan en dient hiervoor ook stimulerende voorwaarden te scheppen opdat culturele organisaties deze bijdrage ook kunnen leveren. Parallel daaraan behoort ook de autonomie van de Kunst en Cultuur op voldoende niveau te zijn gewaarborgd in basis voorzieningen in de stad.

Kunst en Cultuur wil zich in belangrijke mate richten op (en zich verbinden aan) kwetsbare groepen in de samenleving vanuit een brede kijk op gezondheid. Doel is dat alle maatschappelijk kwetsbare groepen Kunst en Cultuur kunnen beleven, in alle wijken en in wisselwerking met locaties van culturele organisaties . Dit kan gerealiseerd worden in (duurzame) programma’s die jaarlijks een ander thema krijgen waarmee de aantrekkingskracht blijft om eraan deel te nemen.

Naast dit focuspunt moet aandacht gegeven worden aan de uitbouw/versterking van Kunst en Cultuurprogramma's in en met het onderwijs, zeker ook bij (V)MBO en andere beleidsterreinen. Enerzijds door het gezamenlijk optrekken als organisaties en het versterken en verbreden van stedelijke programma's als de Cultuursafari en het Cultuurmenu. Anderzijds is het van belang om jongeren ook zelf regie te geven en experimenten te stimuleren; een opgave voor Kunst en Cultuur samen met het sociaal domein.

Tevens is de verbinding met leefbaarheid (place-making),- het aangaan van de relatie met economische partners en de mogelijke brugfunctie van de creatieve industrie met het bedrijfsleven een nader onderzoek naar mogelijkheden en voorwaarden aan de orde.

Wij adviseren om voor bovenstaande focuspunten middelen beschikbaar te stellen. Daarnaast zien we kansen voor cofinanciering. Bijvoorbeeld als gemeentelijk opdrachtgever bij bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen door de creatieve sector en de makers in te zetten met bundeling van middelen.

NOTITIE MAKERSKLIMAAT DORDRECHT

Zowel in de huidige als in de komende beleidsnota cultuur staan het belang van talentontwikkeling en een sterk makersklimaat hoog op het verlanglijstje.

Hoe ziet het podiumkunstenveld in Dordrecht er uit? Je zou vier categorieën kunnen onderscheiden:

- locatiehouders en festivals
- educatie-instellingen
- initiatieven gericht op participatie & amateurkunst
- onafhankelijke makers van podiumkunsten (theater, dans, muziek)

Dit pleidooi is geschreven namens die laatste groep.

Dordtse onafhankelijke makers van podiumkunsten (theater, dans, muziek) maken zich gezamenlijk sterk voor een divers en toegankelijk makersklimaat met een creatieve dynamiek en realistische financiering. Op dit moment ontbreekt nog een visie voor de lange termijn om deze humuslaag van de stad blijvend te voeden en te helpen ontwikkelen. Daarom een aantal aanbevelingen:

Lokale makers

Voor een levendig makersklimaat is het van belang om als stad te investeren in lokale, onafhankelijke makers en de mogelijkheid tot nieuwe initiatieven te stimuleren. Lokale makers zorgen voor een grotere culturele diversiteit in het aanbod en levendigheid in de stad. Zij zorgen ervoor dat het borrelt en bruist van binnenuit. Ze zijn kleurrijk, inclusief, divers en kunnen meerdere doelgroepen en een breed en divers publiek bereiken. Lokale makers maken van Dordrecht mede een aantrekkelijke cultuurstad en trekken ander talent aan. Voor een levendig makersklimaat is het van belang dat de kleine spelers blijven bestaan en structureel worden gesteund.

Onderlinge samenwerking

De samenwerking tussen makers is op dit moment niet hecht en niet echt constructief. (Potentiële) makers weten elkaar niet goed te vinden. Er is nog te weinig overleg of samenwerking. Om makers aan elkaar te binden is er een open netwerk nodig waar er ruimte is voor experiment, kruisbestuiving en talentontwikkeling. Een netwerk dat interactie onderling faciliteert en deze groep een profiel geeft in de stad. Met dit document maken we daarmee een begin.

Vestigingsklimaat

Er ontbreekt een vestigingsklimaat in Dordrecht. Talenten trekken weg en nieuwe professionele makers vestigen zich hier zelden. De ondersteuning en voorzieningen zijn niet aantrekkelijk genoeg. Hierdoor stagneert vernieuwing en verjonging en is er een gebrek aan artistieke dynamiek.

Een levendig makersklimaat zorgt ervoor dat nieuwe en ervaren makers zich aangetrokken voelen hier te komen werken. De levendigheid wordt ook versterkt door openheid naar de rest van het land. Coproducties met podia en festivals zijn welkom, evenals makers van buiten.

Het beeld dat er op het gebied van (podium)kunsten in Dordrecht veel te beleven valt, trekt creatieve en culturele ondernemers aan die zich hier gaan vestigen en ontwikkelen. Kwalitatieve voorstellingen trekken ook publiek van buiten aan, evenals financiering van buiten (zoals bijv. Fonds Podiumkunsten).

Talentontwikkeling

De stad Dordrecht kent steeds meer studenten en jongeren blijven steeds vaker thuis wonen, waardoor de jongere populatie op dit moment groeit. Jongeren met ambitie en talent zouden zich kunnen ontwikkelen door zich te verbinden met lokale makers. Door jonge makers te faciliteren en te begeleiden in makersprocessen binden we hen ook aan de stad.

Talentontwikkeling gaat niet alleen over de jonge makers, maar over alle makers van de stad, zowel jonge, midcareer als gevestigde makers, zowel amateurs, als professionals. Alle makers moeten de mogelijkheid krijgen zich permanent te blijven ontwikkelen.

Publieksbereik

Een levendig makersklimaat dient niet alleen de makers zelf. Een groot aanbod van kleinschalige lokale cultuur draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de stad. Het beeld van een creatieve stad heeft een positieve uitstraling op andere sectoren.

Een diversiteit aan makers, die vanuit verschillende plekken werken, zorgt voor een divers aanbod en daarmee voor een publieksverbreding.

Financiering

Hoe bereik je nieuwe talenten en hoe ondersteun je midcareer en gevestigde makers, zodat ook zij zich verder kunnen ontwikkelen, dat er producties van artistieke kwaliteit worden ontwikkeld en het creatief vermogen wordt gestimuleerd?

Met de nieuwe regeling voor producties is er in het huidige budget voor cultuur per jaar honderdduizend euro beschikbaar voor lokale makers, een bedrag, dat voor drie jaar is gegarandeerd. Deze regeling is een heel mooi begin, waarvoor de makers erg dankbaar zijn. Of de regeling na 2025 blijft bestaan is echter nog onzeker.

Van de ruim 20 miljoen euro die besteed wordt aan de gehele cultuursector (incl. museum, bibliotheek, schouwburg, kunstzinnige vorming, festivals) is slechts 1 % beschikbaar voor amateurkunst, culturele initiatieven en producties. Er is het afgelopen decennium met name geïnvesteerd in stenen en instellingen, maar niet in de makers zelf. Een ton voor het produceren van voorstellingen, met een maximum van 30.000 per productie, is te weinig om de vrije podiumkunsten van slagkracht te voorzien. De ambitie van een sterk makersklimaat, sluit in de huidige nota nog niet aan bij de beschikbare middelen.

Wij hopen dat de gemeente Dordrecht daadwerkelijk wil investeren in een bruisend makersklimaat en dat de makers daarin een initiërende rol krijgen toebedeeld.

Wat nodig is en wenselijk:

- Klimaat/sfeer

Een open en gelijkwaardige cultuur, waarbij makers elkaar weten te vinden, open staan voor nieuwe spelers, gericht op een inclusieve en diverse groep makers. Iedereen moet zich welkom voelen. Niet uitgaan van een concurrentiemodel, maar zoveel mogelijk non-hiërarchisch met elkaar omgaan.

- Collectieve talentontwikkeling

Een netwerk creëren waarin jonge en ervaren makers elkaar kunnen vinden, kunnen experimenteren en van elkaar kunnen leren. Dit kunnen zowel makers van binnen de stad als van buiten Dordrecht zijn (o.m. vanuit de kunstvakopleidingen, zoals Codarts). Ervaren makers kunnen trajecten van beginnende makers begeleiden in zowel voorbereiding als uitwerking. Hiermee kunnen makers uit de stad een productiehuisfunctie vervullen, bijvoorbeeld gefinancierd vanuit een jonge makersloket.

- Toegankelijkheid

Lage instapdrempel voor een diverse en inclusieve groep makers: jonge makers, makers van kleur, makers van buiten de stad en vanuit andere disciplines en andere ondervertegenwoordigde groepen. Door bijvoorbeeld het installeren van een jonge makersloket en door de mogelijkheid een plan te mogen pitchen i.p.v. een geschreven projectplan in te dienen.

- Plekken

Veel makers hebben nood aan locaties om te repeteren en te presenteren en lopen tegen de hoge kosten aan. Mogelijke oplossingen: samenwerking met leegstandsbeheer, gesteund door de gemeente. Het creëren van goedkope werkruimte gefaciliteerd door de grote spelers in de stad.

- Samenwerking met andere partijen

Verschillende locaties zoals o.a. de Kunstkerk, DOOR, Onderwijsmuseum, Big Rivers, Rebel Rebel, Patriciërshuis en het Bach festival hebben laten zien open te staan voor samenwerking met onafhankelijke makers. Opvallend is dat geen van de makers er in geslaagd is om tot samenwerking te komen met de Kunstmin. De makers vragen zich af hoe dit te doorbreken.

- Gemeentelijk beleid

Vrije makers kunnen ingezet worden om gemeentelijke doelstellingen te behalen; doelen rondom diversiteit en inclusie of 'de wijken in'. Het zit bij de makers al in het DNA. Ze hebben hart voor deze onderwerpen. Nu worden deze doelstellingen met name bij de grote culturele instellingen neergelegd, terwijl er gebruik gemaakt kan worden van de expertise van de kleine partijen. Grote spelers zouden kunnen samenwerken met de kleine partijen en hen in positie brengen.

- Financiering

Voldoende financiële middelen, d.m.v. een voortzetting en uitbreiding van de productieregeling na 2025. Om het makersklimaat werkelijk te versterken en toekomstbestendig te maken is een reëel bedrag nodig, waarmee zowel beginnende als gevestigde makers een verscheidenheid aan producties kunnen maken, die recht doet aan de diversiteit van de stad.

SWOT-ANALYSE MAKERSKLIMAAT

<p>Sterke punten</p> <ul style="list-style-type: none">- Talent aanwezig- Er is een productiebudget- Voldoende faciliteiten voor beeldende kunst- Toekomstbestendige cultuursector regeling	<p>Zwakke punten</p> <ul style="list-style-type: none">- Onvoldoende netwerk en gebrek aan samenwerking- Onvoldoende financiële middelen- Onvoldoende betaalbare plekken- Hoge drempel om financiering aan te vragen- Slechts 1 keer per jaar subsidie mogen aanvragen- Te weinig ontwikkelmogelijkheden voor startende makers- Te weinig en/of te eenzijdig publieksbereik- Weinig verbinding met kunstenaars van buiten de stad
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none">- Meer samenwerking tussen grote en kleine spelers, zodat kleine spelers kunnen meeliften op faciliteiten en publiciteit van grote spelers- Leegstaande panden gebruiken- subsidies voor werkruimtes- Subsidies voor beginnende makers- Continuïteit waarborgen voor gevestigde makers- Verhouding makers/programming en bakstenen/bedrijfsvoering meer in balans brengen- Lokale makers inzetten voor gemeentelijke doelen- Diversiteit vergroten door investeren in verschillende (soorten) makers- Humuslaag voeden en verlevendigen door open netwerken aan te leggen- Talenten aantrekken van buiten de stad	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none">- Onzekerheid over voortzetting productieregeling- Monocultuur (eenzijdigheid)- Verdwijnen van makers door gebrek aan steun- Nieuwe makers vestigen zich niet

VOORSTEL SUBSIDIEREGELING MAKERSKLIMAAT

We zien dat er een kloof bestaat tussen de cultuureducatie en de gevestigde makers. Mensen die net van de opleiding afkomen of zich door willen ontwikkelen na een educatietraject (bv een bandje dat uitgeleerd is bij ToBe en een plaat wil uitbrengen), vallen in een gat. Er zijn geen voorzieningen om potentiële makers zich door te laten ontwikkelen. Potentiële makers weten nog niet hoe ze zich professioneel zouden kunnen organiseren en profileren, of waar ze terecht zouden kunnen. De drempel om subsidie aan te vragen is vaak hoog.

Om deze groep te helpen zich te ontwikkelen is het wenselijk dat er regelingen en voorzieningen komen. Maar dit geldt niet alleen voor deze groep. Alle lagen uit het ecosysteem hebben voorzieningen nodig om het makersklimaat te laten bloeien. En vervolgens is het nodig de verschillende niveau's met elkaar te verbinden, zodat er een dynamische stroom ontstaat. Momenteel is er een gebrek aan continuïteit. De voorzieningen zijn vaak ad hoc.

Hieronder een voorstel hoe de subsidiestructuur georganiseerd zou kunnen worden om het makersklimaat op alle niveau's te steunen en te verbinden.

We kunnen het veld opsplitsen in podiumkunsten (theater, dans, muziek) en beeldende kunst.

Voor de beeldende kunst bestaat er een regeling Subsidierегeling Beeldende Kunst en Vormgeving. Deze regeling richt zich op: jonge makers (startsubsidies), ervaren makers (werkbeurzen en projecten). Daarnaast bestaat er een ateliersubsidie. Dergelijk voorzieningen zouden voor alle disciplines beschikbaar moeten zijn.

Hieronder een voorstel voor subsidieregelingen ten behoeve van een levendig makersklimaat.

NETWERK

Om de cohesie tussen makers, culturele instellingen en publiek te bevorderen is er een netwerk nodig. Er zijn voldoende talenten in de stad, maar er is nog geen web gesponnen om deze artistieke potentie aan te boren. Hiervoor is een spin nodig, een centraal aanspreekpunt voor de verschillende disciplines. Een online platform zou deze functie kunnen vervullen. Een open platform, waar makers elkaar kunnen vinden, zich kenbaar kunnen maken, elkaar en anderen op de hoogte kunnen houden, oproepen kunnen plaatsen, vragen gesteld kunnen worden en waar jonge makers terecht kunnen. Ook de grotere instellingen zouden zich hier kunnen verbinden met de kleinere spelers.

Hiervoor zou een website ontwikkeld kunnen worden bv www.dordtsemakersplatform.nl, waarop beeldende kunst, muziek en theater/dans ieder een eigen afdeling hebben met een eigen kartrekker/aanspreekpunt; bv www.dordtsemakersplatform/muziek. De website heeft een forumfunctie en prikbord nodig. Ook zouden hier potentiële werkruimtes of presentatieplekken gekoppeld kunnen worden aan de makers.

Naast een centraal aanspreekpunt is het vooral de bedoeling dat de makers zelf het platform levendig houden, met elkaar, op gelijkwaardige basis.

De drie beheerders zijn centraal aanspreekpunt en zijn ook nauw verbonden met elkaar zodat er ook multidisciplinair gewerkt kan worden. In de toekomst zou de website nog uitgebreid kunnen worden met letteren.

Wat is er nodig:

OPZETTEN PLATFORM

Ontwikkelen concept en teksten website 40 uur 65 p/u	€ 2.600,-
Bouw van de website	€ 6.000,-
Eenmalige subsidie	€ 8.600

JAARLIJKSE SUBSIDIE PLATFORM

Onderhoud van de website en jaarlijkse kosten website	€ 1.000
Beheerders/aanspreekpunt twee uur in de week (65 euro p/u)	€ 20.280
Benodigde subsidie jaarlijks	€ 21.280

JONGE MAKERSREGELING

Financiële ondersteuning van jonge makers die aan het begin van hun professionele carrière staan, op het gebied van podiumkunst, muziek en beeldende kunst, zowel van binnen Dordrecht, als van daarbuiten. De financiële ondersteuning is bedoeld voor zaken als een eigen kunstproject, podiumkunst of muziek en is gericht op de professionele ontwikkeling van beginnende kunstenaars.

- Een toegankelijke jonge makersregeling voor zowel muziek, beeldend als theater/dans
- Een eenvoudig aanvraagformulier voor natuurlijke personen.
- Lage instapdrempel, bv een mogelijkheid tot pitchen in plaats van schrijven.

Beeldend, minimaal 5 kunstenaars, tot €5.000 per project	€ 25.000
Muziek, minimal 10 artiesten p/j €1.500 per project	€ 15.000
Theater/dans, minimal 5 makers, tot €7.000 per project	€ 35.000
Totaal jonge makers	€ 75.000

Begeleiding vanuit makersveld

Mogelijkheid om de subsidie uit te breiden met begeleiding vanuit het bestaande professionele makersveld. Professionele makers kunnen de begeleiding richten op zowel de organisatorische, inhoudelijke of artistieke kant. Er worden afspraken gemaakt welke prestatie er geleverd moet zijn aan het einde van een traject. (Plaat uitbrengen, productie voor publiek, expositie etc.) Jonge makers kunnen 'gematcht' worden via het makersplatform (zie regeling makersplatform). Dit kunnen ook makers van buiten Dordrecht zijn.

Muziek (bv begeleider vanuit popcentrale) 10 uur per artiest €65 p/u, 10 artiesten p/j	€ 6.500
Theater/dans (bv theater Het Weeshuis, Tortilla) 20 uur per project €65 p/u, 5 makers p/j	€ 6.500
Beeldend 10 uur per project, €65 p/u, 5 makers p/j	€ 3.250
Totaal begeleidingsbudget	€ 16.250

Benodigde subsidie jonge makersloket totaal **€ 121.130**

PRODUCTIES/WERKBEURZEN

Werkbeurs

Financiële ondersteuning voor professionele beeldende en podiumkunstenaars. Werkbeurzen hebben als doel de ontwikkeling van kunsten in de stad te stimuleren en bij te dragen aan de totstandkoming van nieuw werk. Onderzoek naar nieuw werk of een verdiepingsonderzoek.

Voor beeldend, theater/dans/muziek (en eventueel letteren)

max 5.000 euro per werkbeurs, totaal 10 makers

€ 50.000

Productiesubsidies

Projectsubsidies voor een in tijd begrensd plan of activiteit op het gebied van podiumkunsten: theater, dans, muziek(theater) en beeldende kunst in Dordrecht, van kunstenaars uit Dordrecht, of daarbuiten.

Beeldend max 10.000 per project, 8 kunstenaars p/j

€ 80.000

Podiumkunsten max 30.000 per project, 8 makers p/j

€ 240.000

Benodigde projectsubsidie totaal

€ 320.000

WERKRUIMTE/PRESENTATIEPLEKKEN

Het bieden van financiële steun aan makers voor betaalbare werkplekken conform de culturele huurprijs van € 50,-/m2 per jaar, ook op (tijdelijke)projectbasis.

- Stimuleren dat culturele instellingen werkruimte beschikbaar stellen aan lokale makers conform de culturele huurprijs.
- Het programmeren van lokale makers bij podiumhouders volgens de fair pay code.
- Het stimuleren van samenwerking tussen de afdeling leegstandbeheer van de gemeente en de lokale makers.

Benodigde subsidie

€ 50.000

NAMENS

Muziektheater Hollands Diep

Theater Het Weeshuis

Poppentheater Damiet van Dalsum

Theater Tortilla

de Vertelfabriek

Teddy shouldn't smoke

Ars Musica

m.m.v. ToBe

Bibliotheek

3 mei 2023

Advies Cultureel Platform Diversiteit en Inclusie

*“Als je niet actief werkt aan diversiteit en inclusie, draag je automatisch bij aan uitsluiting”
Esther Mollema (D&I expert)*

Het belang van Diversiteit en Inclusie is voor ons allemaal gelijk en toch per organisatie enorm verschillend. We hebben besloten op basis hiervan geen SWOT op te leveren.

Het beeld van de culturele sector is nog niet compleet en het is onzeker of er conclusies te trekken zijn over het geheel. Een SWOT doet geen recht aan verschillen tussen organisaties en geeft misschien een verkeerd beeld.

Echter als algemene conclusie over de huidige situatie van de culturele sector t.a.v. diversiteit en inclusie is de werkgroep het wel eens dat de gemiddelde indruk van de culturele sector Dordrecht is dat personeel en publiek geen afspiegeling zijn van de Dordtse samenleving (Publiek en Personeel in ieder geval overwegend 'wit'). Diversiteit gaat om diverse groepen (niet alleen 'kleur', maar ook gender, opleidingsniveau, mensen met een beperking, leeftijd, man-vrouw verhouding, seksualiteit etc.)

Dordtse Culturele organisaties hebben het belang gesignaleerd van diversiteit in de samenleving en in het (potentiële) publiek. Er is aandacht voor diversiteit en inclusie en er zijn voornemens om als organisatie minder 'mono cultureel' te worden, voor wat betreft programma, personeel, partners en publiek(bereik). In het algemeen geldt dat men open staat voor diversiteit, maar vaak alleen nog als het in het eigen straatje past. De ene organisatie is hierin verder dan de ander.

Door als organisaties bewust te worden van ons beleid op het gebied van diversiteit en inclusie dragen we samen bij aan de diversiteit en inclusie van de sector in het geheel.

Aanbeveling aan Cultureel Platform:

1. Werk aan bewustwording binnen de organisaties: er kan soms nog weerstand en ongemak intern te overwinnen zijn; het is belangrijk om de kwetsbaarheid van de organisatie en individuele medewerkers op dit punt te erkennen.
Belangrijk om te stimuleren dat we ons bewust zijn dat gaat over mensen en hun ervaringen verschillen: bewust maken door naar verhalen van mensen te luisteren bv. organisatie bezoeken samen met iemand in een rolstoel om direct te horen hoe het wordt ervaren.
2. Scan Code Diversiteit en Inclusie uitvoeren, als (0-)meting en bewustwordingstool.
(Of een andere tool, als die ontwikkeld wordt).
3. Unconscious bias - training doen.
4. Diversiteit en Inclusie een terugkerend onderwerp maken op de agenda van het Cultureel Platform.
 - a. Het creëren van meer overzicht over welke doelgroepen er al dan niet bediend worden.
 - b. Uitwisseling over dit onderwerp door bijv: onderlinge inspiratie; prikkelarm aanbod of kansen op onderlinge samenwerkingen; Keti Koti.

Aanbeveling aan gemeente Dordrecht:

1. Start een subsidieregeling voor culturele instellingen om Diversiteit en Inclusie te bevorderen. Denk aan financiën voor programma, D&I Medewerker, scholing etc.
2. Het blijven faciliteren van het Cultureel platform en de samenwerkingen hierbinnen.

Tot slot:

! Let op: uitvoering kost tijd en maatwerk per organisatie => keuze om iets anders te laten of fondsen/regelingen zoeken.

Advies Toekomstbestendige cultuursector

De werkgroep heeft voorwaarden benoemd waaraan een toekomstbestendige cultuursector moet voldoen. Mede op basis van een SWOT is verder invulling gegeven aan de voorwaarden en vastgelegd in een aantal adviezen t.b.v. de herijking van de cultuurnota. Bij dit advies wordt uitgegaan van een culturele sector die alle disciplines omvat (inclusief erfgoed) én voorziet in aanbod professionele kunst en cultuur, kunst- en cultuureducatie en amateurkunst.

Daarbij moet worden aangemerkt dat uitgangspunt om niet verder te kijken dan 2030 wat betreft deze werkgroep een kort vooruitzicht betreft.

Voorwaarden voor een toekomstbestendige sector:

- een sector die een breed veld van culturele disciplines omvat, stabiel en financieel gezond
- een sector die als geheel zoveel mogelijk doelgroepen binnen stad, regio en landelijk bereikt
- een sector die wendbaar en weerbaar is
- een sector die bijdraagt aan maatschappelijke opgaven van de stad
- een sector die in staat is zichzelf te vernieuwen door middel van ontwikkeling en innovatie

Adviezen werkgroep:

1. Maak goed publieksonderzoek structureel onderdeel van gemeentelijk cultuurbeleid. Het doelgroepenmodel van Rotterdam Festivals is hiervoor een goede en toepasbare systematiek.
2. Maak het culturele veld als geheel verantwoordelijk voor een zo breed mogelijk bereik van doelgroepen, uit én in alle wijken van de stad.
3. Geef instellingen van de lokale culturele basisinfrastructuur zekerheid voor langere termijn met meerjarige subsidies en met duidelijke eisen aan hun ontwikkeling, bereik en aanbod. Pas de subsidiesystematiek hierop aan, aansluitend op beleidsperiodes van de gemeente.
4. Reserveer een budget voor vernieuwende initiatieven als aanvulling op bovenstaande subsidies. De aanwending wordt mede gebaseerd op het publieksonderzoek.
5. Reserveer een structureel budget voor amateurkunst en cultuureducatie.
6. Stimuleer en faciliteer netwerken voor de samenwerking, kennis- en expertisedeling en ondersteuning voor het culturele veld (bijv. digitalisering, vermindering regeldruk, marketing, vrijwilligers).
7. Geef de sector opdracht om de samenwerking met andere sectoren te versterken, zoals onderwijs, sociaal domein, bedrijfsleven en gebiedsontwikkeling.

SWOT-analyse Toekomstbestendige culturele sector

Strengths

- Breed (culturele disciplines)
- Geïnvesteed in gebouwen
- Gewaardeerde culturele instellingen
- Sterk cultureel aanbod
- Cultureel platform, samenwerking

Weaknesses

- Weinig diverse programmering
- Gebrek aan kennis doelgroepen
- Subsidie indexering stijgt niet mee (geldt voor structureel gesubsidieerde instellingen)
- Geen meerjarensubsidies
- Alleen incidentele subsidies (AK), geen structurele financiering en ook geen indexering.
- Regeldruk
- Draaien op vrijwilligers

Opportunities

- Keuzes maken (gemeente)
- Meer de wijken betrekken
- Cultuureducatie, verbinding onderwijs
- Stedelijke cultuurregio's (verbinding Rotterdam)
- Data doelgroepen
- Meerjarige afspraken, koppelen aan doelstellingen gemeente, stip op de horizon. Wel met onderscheid tussen grotere/kleinere instellingen
- Andere bronnen van inkomsten (vb. Economic Development Board betrekken)
- Instellingen kunnen elkaar helpen
 - Expertise, kennisdelen, vb. diversere programmering
 - Ondersteunen jonge makers op zakelijk vlak, mentorrol
- Nieuwe samenwerkingsvormen. Mooi vb. is Koffie met... (vraaggestuurde lezingen bieb)
- Gebouwen beter benutten

Threats

- Te veel in eigen bubbel, beperkte blik
- Leeftijd (vergrijzing)
- Fair practice code lastig uitvoerbaar
- Geen geld/ruimte voor ontwikkeling, nieuwe impulsen, experiment
- Vrijwilligersbestand op peil houden lastig, ook voor bestuurlijke functies

Onderwerp

Verknopen Kunst en cultuur aan andere domeinen

Werkgroepleden

Jan Zobel (Kunstmin), Geert ter Steeg (The Movies), Babette Spiering (Dordtse Musea), Tjarco van Raalte (Spoorzone), Marjet Visscher (Hoger Onderwijs Drechtsteden) en Jolinda van Dijk (SOC).

Namens de gemeente was Jeannette van Walderveen aanwezig.

Inleiding

Bij het schrijven van dit advies heeft de werkgroep het Unesco-initiatief *Culture for Urban Sustainable Development*¹ als vertrekpunt genomen voor het verknopen van kunst & cultuur aan andere domeinen. Het initiatief laat zien hoe cultuur steden duurzamer, veiliger en veerkrachtiger kan maken:

- Verbetering van de leefbaarheid met behulp van cultuur en behoud van de stedelijke identiteit.
- Versterking van de sociale cohesie door middel van cultuur.
- Bevorder creativiteit en innovatie door middel van cultuur.
- Cultuur gebruiken als basis voor dialoog en vrede.
- Het stedelijke cultuur- en natuur erfgoed behouden en toegankelijk maken.
- Cultuur gebruiken als bron voor inclusieve, economische en sociale ontwikkeling.

Wanneer je deze inhoud verbindt aan Dordrecht, dan zie je meerdere aanknopingspunten met de *Agenda 2030*² van de stad. Hierin staan de keuzes van het bestuur om de Dordtse samenleving de komende jaren te laten bloeien: bijvoorbeeld meer groei van het aantal inwoners of goed beheer en behoud van een fijn samenleven in onze stad.

Kunst & cultuur hebben het vermogen om bij te dragen aan de realisatie van deze programmalijnen. Kunst & cultuur kunnen als aanjager en verbinder ingezet worden binnen en tussen de actiegerieden van de *Agenda 2030*. Dat betekent dat alle culturele organisaties (klein en groot, gevestigd en aanstormend) in Dordrecht - als betekenisvolle partners - die bijdrage kunnen leveren.

De werkgroep is er van overtuigd dat deze culturele organisaties een brede wil hebben om die vraag actief en positief te beantwoorden. Dit advies is een concrete uitwerking van ideeën en ambities waarmee die wil de komende jaren in activiteiten en resultaten kan worden omgezet. Het advies schetst een aanvullend handelingsperspectief voor Dordtse culturele organisaties. Let op: een handelingsperspectief dat ook om stimulerende randvoorwaarden vraagt vanuit het gemeentelijk (cultuur)beleid.

Afsluitend van deze inleiding past een kort en bondig pleidooi voor het belang van autonome productie van én actieve, receptieve en reflectieve deelname aan kunst & cultuur. Deze basisvoorziening is van wezenlijke belang voor het menselijk samen leven. Zij die hiervan gebruik maken halen er veel uit om hun persoonlijke en collectieve inzet om de samenleving mee te helpen onderhouden en te versterken. Dat dient gegarandeerd en verzorgd te worden middels publieke middelen.

Laten we ten alle tijden met elkaar in gesprek blijven (en elkaar blijven prikkelen) over de vraag of deze basisvoorziening in Dordrecht voldoende op niveau is.

¹ <http://www.unesco.org/culture/culture-for-sustainable-urban-development/flip-en-open/mobile/index.html#p=31>

² <https://www.omgevingsvisiedordrecht.nl/groeiopgave> en https://cms.dordrecht.nl/Onze_stad/Overzicht_Onze_stad/Agenda_Dordrecht_2030

Via deze basisvoorziening wil de Dordtse cultuursector de komende jaren specifieke accenten zetten in Dordrecht. Dit heeft een directe relatie met de opdracht die de samenleving – via het door haar verkozen bestuur en het coalitieakkoord – voor zichzelf heeft geformuleerd.

De werkgroep heeft vier focuspunten geformuleerd die we hier achtereenvolgens uiteenzetten. Ieder vraagstuk kan worden versterkt en ondersteunt door (praktijk)onderzoek in samenwerking met het Beroepsonderwijs in de Drechtsteden. We sluiten het advies af met een financiële paragraaf. Tevens voegen we als bijlage de SWOT-analyse per focuspunt toe.

Focuspunt 1

Gebruik de kracht van kunst en cultuur binnen de bredere kijk op gezondheid - positieve gezondheid - voor met name kwetsbare doelgroepen in Dordrecht.

Kunst en cultuur kan als perfecte interventie worden ingezet waardoor de deelnemer (on)bewust aan de slag gaat met verschillende thematieken en dimensies zoals zingeving en kwaliteit van leven. Het gaat zowel om passieve en als ook actieve cultuurparticipatie. Deze mag/moet meer verzorgd worden vanuit de bestaande culturele instellingen en lokale makers. Programma's samenstellen, toespitsen en presenteren die hen raken.

Alle kwetsbare doelgroepen zouden met kunst en cultuur gemakkelijker in aanraking moeten komen en deze van dichtbij meemaken. Bijvoorbeeld: de ouderenzorg mag het begrip positieve gezondheid opener gaan benaderen, waardoor ze ruimte toelaat en energie wil vrijmaken voor culturele activiteiten aan haar clientèle.

Cultuur spreekt de taal van de emotie en raakt de harten van de mensen die er mee in aanraking komen. Het nodigt uit tot ander gedrag, andere perspectieven en nieuwe ontmoetingen met zichzelf, anderen en de wereld om ons heen. Het draagt bij aan verrijking, zelfontplooiing en stimuleert de verschillende dimensies van de positieve gezondheid³.

Het is ontzettend mooi dat het Dordtse culturele aanbod hiervan steeds groter en diverser wordt.

Goede voorbeelden uit eigen stad

Afgelopen cultuurplanperiode is er door de verschillende culturele instellingen samengewerkt met partners uit het sociaal domein om meer Dordtenaren structureel een cultureel aanbod aan te bieden:

- [Museum in de Wijk](#), Dordrechts Museum samen met welzijnsorganisaties en buurtinitiatieven zoals Dubbeldammers voor Dubbeldammers, Tuinhuis van Sterrenburg, Buurtwerk ea.
- [Cultuur Camping](#), SOC en De Merwelanden
- [Gouden Dans](#), Dordrechts Museum, Kunstmin en Buurtwerk, Vier het leven, Vogelnest, Parkhuis, ContourdeTwern, GGD ZHZ en BarreSport (participatieproject voor ouderen)
- [Inloop Kunst en cultuur](#), ToBe, Parkhuis en Spectrum
- [Kunst op de koffie](#), Dordrechts Museum
- [Vitamine Cultuur](#), Stichting Jongeren van de Wereld en Kunstmin (programma voor nieuwe Nederlander door Werkshop)
- [Filmvoorstellingen op maat](#), The Movies (filmprogramma speciaal voor organisaties zoals Prokino, Stichting Anders en R-Newt, Het Gastenhuis en De Merwelanden)
- [Het jaarlijkse filmfeest](#), The Movies en High Five Foundation (voor jonge kinderen)

³ <https://www.movisie.nl/artikel/kunst-positieve-gezondheid-werkt>

Ambitie

In alle wijken van Dordrecht (en in wisselwerking tussen deze wijken en de locaties in de binnenstad) kunnen maatschappelijk kwetsbare doelgroepen kunst en cultuur beleven. Kunst & cultuurprojecten ontwikkelen zich tot diverse en duurzame programma's.

Aanbeveling

Bij verduurzaming blijft de opzet van culturele interventies hetzelfde, maar blijft de inhoud ervan steeds opnieuw prikkelen. Als voorbeeld kan bijvoorbeeld elke jaar een ander onderwerp worden gekozen terwijl de basis van het programma gelijk blijft. Op deze manier worden het cultureel aanbod en de interventies herkenbaar, terugkerend en worden deze gedragen door de culturele organisaties, de Dordtenaren en de samenwerkingspartners. Er wordt een behoefte vervuld die wordt gemist als deze er niet meer is.

NB. Toegankelijk maken van kunst en cultuur waarbij geld geen hindernis is voor hen die het niet breed hebben, impliceert misschien om (meer) budget vrij te maken voor de Dordtpas. Onze oproep is om te voorkomen dat er een beeld ontstaat dat kunst & cultuur het niet waard zijn om voor te betalen.

Focuspunt 2

We creëren samen levendige jongerencultuur.

Kunst en cultuurprogramma's binnen onderwijs - en dan met name het VO en MBO - kunnen worden vernieuwd en verstevigd. Dit geldt ook voor programma's buiten de muren van het onderwijs. De huidige culturele infrastructuur in Dordrecht heeft alles in huis om onderwijs, vrije tijd, kunst en cultuur en jongeren met elkaar te verbinden. Bijvoorbeeld door het versterken van de programma's door niet-traditionele kunst en cultuurvormen aan te reiken, kunst en cultuur te verbinden met burgerschapsonderwijs en sociaal-maatschappelijke thema's of technologie te integreren in kunst en cultuurprogramma's.

Kunst & cultuur zijn belangrijk voor de identiteitsontwikkeling van jongeren. Jongeren van nu hebben een sterke Do It Yourself (DIY)-mentaliteit. Zij vinden bijvoorbeeld hun eigen muziekjes op internet, maken filmpjes en leren dansmoves van elkaar. Naast de positieve effecten hebben jongeren van nu door deze digitalisering te maken met veel prikkels, supersnelle verandering en veel onzekerheid. Kunst & cultuur kunnen jongeren tot steun zijn en kunnen helpen de draagkracht van jongeren te vergroten⁴.

Goede voorbeelden uit eigen stad

- [Take pART](#), Dordrechts Museum
- Music & Talks, Bibelot, Popcentrale, Bibliotheek AanZet en Kunstmin (o.a. [debatten](#), [First Time Voters](#), [Vrijheidscollege](#))
- [Art Tech Tour](#), SOC en KITE educatie
- Nippon Nights over animefilm en mangacultuur, The Movies
- [Cultuursafari](#), Bibelot, ToBe, Kunstmin, The Movies, Dordtse Musea, Bibliotheek AanZet, Onderwijsmuseum en SOC.
- [Stop Intimidatie](#), Theater Tortilla en Gemeente Dordrecht
- [Identity, You and me](#), SOC en ROC DaVinci

⁴ <https://www.lkca.nl/artikel/cultuur-en-jongeren/>

Ambitie

Alle jongeren in Dordrecht beleven diverse, duurzame en verrijkende kunst en cultuurprogramma's zowel op school als daarbuiten.

Aanbevelingen

- 1 Een duurzame samenwerking op maat met diverse domeinen binnen en buiten het MBO. De samenwerking is van toegevoegde waarde voor de betreffende MBO opleidingen, afhankelijk van hun doelstellingen: het versterken van beroepsvaardigen, burgerschapsonderwijs, communicatievaardigheden of het vergroten van hun draagkracht. Er worden pilotprojecten gerealiseerd.
- 2 Via gezamenlijke 'campagnes en/of allianties' realiseren culturele organisaties een groei in het incasseren van omzet die komt via tegoeden op de CJP-pas.
- 3 De Cultuursafari is vraagt om een vervolgtrajact. Dat kan zijn in de vorm van onderwijsevenementen voor andere leerjaren. Of door een individueel of collectief programma (al dan niet op maat) voor de deelnemende scholen en/of individuele leerlingen door de culturele organisaties.
- 4 Uit ervaring⁵ blijkt dat buiten de muren van het onderwijs het advies luidt om jongeren meer de regie te geven en experiment te stimuleren in informele en tijdelijke projecten. Hier gaan culturele organisaties samen met het sociaal domein mee aan de slag.

NB. Hierbij gaan we er vanuit dat het beleid van de gemeente erop gericht is om jongeren te stimuleren om in Dordrecht te kunnen studeren, te (gaan) werken en te wonen in een passende woonruimte. Zo creëren we samen een levendige jongerencultuur in Dordrecht.

Focuspunt 3

Placemaking - middels kunst en cultuur de leefbaarheid vergroten en de sociale cohesie stimuleren

Dordrecht wil de komende jaren groeien naar 140.000 inwoners. Verschillende nieuwe woonwijken worden ontwikkeld en oude herontwikkeld. Een stedenbouwkundig plan resulteert in straten en huizen maar sociale en culturele processen zullen de omgeving haar betekenis en waarde geven voor de bewoners, gebruikers en bezoekers. Het initiëren en uitvoeren van deze processen heet placemaking en heeft als doel om publieke ruimtes te creëren die menselijke interactie, economische uitwisseling, culturele identiteit en welzijn faciliteren⁶.

De culturele sector kan en wil aan placemaking bijdragen in de vorm van projecten die in opdracht van afdeling stadsontwikkeling van de gemeente, vastgoedontwikkelaars, pandeigenaren, ondernemersverenigingen, buurt instanties, of specifieke placemaking organisaties worden uitgevoerd. Denk bijvoorbeeld aan: zomeractiviteiten voor kinderen, flashmob theater op straat, buurtfeesten, gesamtkunstwerken, locaties voor startende ateliers, pop-up restaurants, street-art cursussen, etc.

Naast de positieve bijdrage die de culturele sector aan het leefklimaat in wijken kan toevoegen biedt placemaking voor de culturele sector diverse kansen. Placemaking is voor de culturele sector een nieuwe afzetmarkt waarmee cultuur in de directe woonomgeving van het publiek gebracht kan worden, met economische spin-off als resultaat. Omdat placemaking ook voor en tijdens een verbouwing kan worden ingezet ontstaat er ruimte voor tijdelijke (pop-up) initiatieven met ruimte voor experiment waar jonge makers een kans kunnen krijgen, en zich kunnen bewijzen om door te groeien naar meer permanente invullingen.

⁵ <https://www.lkca.nl/artikel/cultuur-en-jongeren/>

⁶ <https://www.pps.org/article/10benefits>

Placemaking draagt voor de culturele sector bij aan het versterken van het makersklimaat en biedt ruimte voor het diversifiëren van het culturele aanbod.

Goede voorbeelden uit eigen stad

In Dordrecht is nog veel terrein te verkennen op het gebied van placemaking. Als het gaat om projecten waar cultuur in opdracht van gebieds- en projectontwikkelaars culturele projecten heeft uitgevoerd dan zijn de volgende projecten goede voorbeelden:

- Brugwachtershuisjes
- ETALAGE.ART project in de oude V&D
- Street-art festival Meeting Of Styles bij de Weeskinderdijk
- Kunstroute Geel-Groen Staart
- Muurschilderingen van o.a. Iconoclash, het Vogelnest en Kunstfestival 8X9M

Ambities

De culturele sector zoekt actief samenwerking op met project of gebiedsontwikkelaars en wil als opdrachtnemer of initiator een bijdrage leveren aan placemaking bij alle Dordtse ruimtelijke ontwikkelingen.

Aanbevelingen

- Aansturen op het verplichten dat vastgoed of projectontwikkelaars placemaking uitvoeren met lokale culturele partners en aanbieders
- Investeer in cultuurmakers die de regie willen nemen om te pionieren in het opzetten van placemaking organisaties en baseer samenwerkingen en uitvoeringen op de wetenschap van placemaking.

Focuspunt 4

Meer wisselwerking tussen cultuursector, creatieve industrie en bedrijfsleven.

Juist nu de ontwikkeling doorzet dat kunst & cultuur verbonden raakt aan de aanpak van grote vraagstukken in andere maatschappelijke domeinen, lijkt interactie en samenwerking met het bedrijfsleven relevanter dan ooit. Naast de bekende wisselwerking tussen sponsorbijdragen en relatiebeheer en marketing groeien nieuwe “common grounds” waarop culturele instellingen en kunstenaars enerzijds en het bedrijfsleven anderzijds elkaar kunnen dienen ter versterking van een succesvolle bedrijfsvoering en kunst en cultuurpraktijk.

De komende jaren zouden we willen inzetten op een cultuursector in Dordrecht, die haar krachten meer wil aanreiken aan het bedrijfsleven. Daarbij gebruikmakend van de relevantie en urgentie die de verknoping van cultuur met andere maatschappelijke domeinen daarvoor biedt. Andersom gelden die kansen ook voor het bedrijfsleven en zou ze dus verder gestimuleerd kunnen worden om de uitgestoken hand van culturele instellingen en kunstenaars aan te nemen.

Hier nog een paar zinnen over de creatieve industrie. Je kunt stellen dat deze bedrijfstak(ken) een soort tussenpositie hebben. Ze leveren al creativiteit en unieke belevenissen aan het bedrijfsleven, en zijn daarmee zowel een wegbereider naar als een mogelijke concurrent voor de cultuursector. Anderzijds kan de creatieve industrie niet bestaan zonder de voedingsbron die de cultuursector voor deze bedrijfstak(en) is. Daarom is het zaak om die tussenpositie inderdaad als een brugfunctie te beschouwen.

Een bruisende wisselwerking van kunst & cultuur versterkt een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en hun werknemers.

Goede voorbeelden uit eigen stad

Culturele instellingen – met name die met een gevestigde status – ondervinden structureel belangstelling en steun vanuit het bedrijfsleven. Sommige organisaties kennen circuits van bedrijfsvrienden. Er zijn vele innige en losse sponsorrelaties. Donaties worden ontvangen en zo meer. Ook individuele kunstenaars ontvangen opdrachten vanuit het bedrijfsleven. Toch blijft het gevoel hardnekkig dat de wisselwerking tussen cultuur en bedrijfsleven te mager is; er zou zoveel meer kunnen.

Ambitie

Het Dordtse en regionale bedrijfsleven zal de komende jaren uitnodigingen ervaren vanuit de culturele sector tot gezamenlijke initiatieven van kennisontwikkeling en -deling die aantoonbaar de innovatiekracht en attractiviteit van organisaties aan beide zijden vergroten. Uitnodigingen andersom worden welwillend onderzocht. Ontmoetingen en samenwerkingen kunnen zowel plaatsvinden tussen individuele organisaties als op sectorniveau.

Aanbeveling

De vraag van cultuurbeleid is vervolgens: hoe kan een gemeentelijke overheid deze wisselwerking stimuleren?

In grote gemeentelijke aanbestedingen kunnen overwegingen worden toegevoegd die aansporen tot deze wisselwerking. Gunningen kunnen zo meer terecht komen bij bedrijven en organisaties die cultuur opzoeken en toepassen bij het realiseren van de verkregen opdracht. Op het gebied van stadsontwikkeling en grote infraprojecten liggen hier kansen. Net als in de uitvoering van o.a. onderwijs-, welzijns- en jeugdzorgbeleid.

Tot slot een aantal financiële aanbevelingen

Financiering van kunst en cultuurprojecten in verbinding met andere domeinen vereist beleidsmatig grensoverschrijdend denken. De overstijgende programma's hebben een variëteit aan doelen en instrumenten in zich. De diverse domeinen en de bijbehorende geldstromen kunnen aan elkaar verknoopt worden.

Hieronder noemen wij een aantal suggesties.

In Utrecht loopt bijvoorbeeld een onderzoek naar het vestigen van een publiek-privaat investeringsfonds op stadsniveau. Hierin wordt particulier (sponsor)geld en publiek geld verzameld dat partnerships co-financiert waarin bedrijven en culturele instellingen en kunstenaars gezamenlijk een erkend maatschappelijk vraagstuk aanpakken. Of een bijdrage leveren aan het uitvoeren van maatschappelijke beleidsdoelen. Innovatie van MBO-onderwijs zou bijvoorbeeld zo'n vraagstuk/doel kunnen zijn.

Het subsidie-instrumentarium voor de cultuursector kan ook verrijkt worden met bepalingen die culturele instellingen prikkelen om deze wisselwerking met het bedrijfsleven op te zoeken. Het verschaffen van een financiële bonus voor een "good practice" zou een passend instrument zijn.

De gemeente kan aansturen op het opnieuw instellen van de 1% of een dergelijke regeling waarbij vastgoedontwikkelaars worden verplicht een deel van de begroting te spenderen aan kunst of cultuur in de openbare ruimte.

Vanuit cultuur kan middels een regeling een hefboombudget beschikbaar worden gesteld zodat cultuur ook financieel kan bijdragen aan placemaking.

1. Gebruik de kracht van kunst en cultuur binnen de bredere kijk op gezondheid - positieve gezondheid - voor met name kwetsbare doelgroepen in Dordrecht.

KANSEN <ul style="list-style-type: none">- Creëren/ontstaan van meer plekken voor ontmoeting- Intensievere samenwerking ondersteund door inventarisatie aanbod, nader onderzoek naar gaten/diversiteit)- Positieve gezondheid is breed gedragen maatschappelijke ontwikkeling (kans voor financiering uit andere domeinen binnen gemeente)	BEDREIGINGEN <ul style="list-style-type: none">- Individualisme, niet in groepen leven, zelfredzaamheid- Versnippering (door ongecoördineerd richten op diverse wijken)- Kwaliteit versus toegankelijkheid- Verbreden doelgroepen vergt €.
STERKTES <ul style="list-style-type: none">- Sterk verenigingsleven, bereidheid tot vrijwilligerswerk, hoog communitygehalte- Culturele organisaties legt verbinding kunst en cultuur met hyperlokale initiatieven- Intrinsieke motivatie om verbinding te leggen- Dordtpas, Quiet community	ZWAKTES <ul style="list-style-type: none">- Overzicht totale aanbod en initiatieven nu beperkt- Analyses welke doelgroepen bereiken we nu nog onvoldoende die er liggen: bruikbaar voor alle instellingen?- Amateur/professioneel verbinding kans vs risico: balans in ecosysteem

2. We creëren samen een levendige jongerencultuur.

KANSEN <ul style="list-style-type: none">- VO en MBO versterken / integreren: binnen- en buiten school- Technologie- Impuls jongerencultuur (financiën)	BEDREIGINGEN <ul style="list-style-type: none">- Leegloop jongeren door opleiding, werkgelegenheid, (studenten)kamers- €€€.
STERKTES <ul style="list-style-type: none">- Kwalitatief- Infrastructuur is er incl. samenwerking / relatie met onderwijs	ZWAKTES <ul style="list-style-type: none">- Open aansluiting bij doelgroep: betrekken jongeren bereiken lastig- Gebrek aan nachtcultuur- Onderzoek ontbreekt- Afhankelijk van het onderwijs & drukke agenda's/curriculum- Vasthouden jonge talenten > makersklimaat

3. Placemaking - middels kunst en cultuur de leefbaarheid vergroten en de sociale cohesie stimuleren

KANSEN <ul style="list-style-type: none">- Veel verschillende ontwikkelingen in Dordrecht waarbij Cultuur kan bijdragen aan placemaking.- Placemaking biedt kansen voor experiment en het betrekken jonge makers kan zo bijdrage leveren aan het versterken van het makersklimaat.- Placemaking in nieuwe gebieden creëert mogelijkheden voor het verbreden en diversifiëren van het culturele aanbod.- Placemaking zal de culturele participatie van de gebruikers verhogen en creëert zo een spin-off voor de culturele sector.	BEDREIGINGEN <ul style="list-style-type: none">- Gentrificatie, het proces waarbij cultuur alleen tijdelijk gebruikt wordt tbn de winsten vastgoedeigenaren zonder blijvende cultureel effect te hebben.- Toenemende crisissen en cost-of-living zetten druk op mogelijke budgetten beschikbaar voor placemaking.- Placemaking en cultuur in nieuwe gebieden kan nieuwe concurrentie(strijd) in de culturele sector creëren.
STERKTES <ul style="list-style-type: none">- Bewezen track-record van gunstige gevolgen van (culturele) Placemaking op kwaliteit van leven. (zie onder)- Het cultureel platform als netwerk tussen bestaande aanbieders van cultuur waarmee samengewerkt kan worden.	ZWAKTES <ul style="list-style-type: none">- Lokaal inkopen/uitbesteden is nog niet altijd een standaard in Dordrecht, maar wel een vereiste bij placemaking.- Geen 1% of dergelijke regeling meer, waarbij vastgoedontwikkelaars een deel van de totale bouwsom in kunst of cultuur moeten investeren.- Momenteel weinig ervaring bij culturele sector als opdrachtnemer in placemaking processen.

4. Meer wisselwerking tussen cultuursector, creatieve industrie en bedrijfsleven.

<p>KANSEN</p> <ul style="list-style-type: none">- Kennisdeling laat elkaar profiteren van de kracht en ervaring van de ander.- Intensievere samenwerking kan het bezoek aan cultuur stimuleren; bedrijven als verzamelingen van potentiële bezoekers waarvoor een “matching op maat” tussen kunst en publiek kan plaatsvinden.- Fiscale voordelen, die tegenwoordig verbonden zijn aan uitgaven voor cultuur, kunnen meer benut worden.- Het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen als criterium om met elkaar zaken te doen groeit. De verbinding met kunst en cultuur onderstreept dit criterium. Commercieel ondernemerschap en cultureel ondernemerschap hebben elkaar echt iets te vertellen.	<p>BEDREIGINGEN</p> <ul style="list-style-type: none">- Het rendement van samenwerking wordt niet gemakkelijk en snel zichtbaar. Samenwerking vereist uithoudingsvermogen en flexibiliteit in het vorm geven ervan.- Het spanningsveld tussen cultureel en commercieel wordt sterk bepaald door (vaak sterk verankerde) opvattingen over hoe geld vrijheid ontnemt: het Mephisto-complex. Dit spanningsveld productief maken is daarmee geen vanzelfsprekendheid..
<p>STERKTES</p> <ul style="list-style-type: none">- Out-of-the-box denken, verrassende perspectieven aanreiken, krachtige verbeeldingen scheppen; dit alles kan bijdragen aan de ontwikkeling van producten en diensten of aan de aanpak van complexe vraagstukken die productieprocessen omringen- Het creëren en presenteren van onderscheidende belevingsmomenten voor het personeel kan bijdragen aan teamvorming, samenwerking, binding, werving etc. in alle lagen van de organisatie.- De imagokracht van “culturele merken” kan in verbinding het eigen imago versterken.- Een bruisende werking van kunst en cultuur versterkt een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en hun werknemers	<p>ZWAKTES</p> <ul style="list-style-type: none">- “het zijn zulke verschillende werelden”, zo luidt de verzuchting waarop menige samenwerking al is gestrand. Dat valt niet te ontkennen en dus vereist samenwerking een groot bewustzijn om de gekoesterde eigenheid in verbinding te brengen met de ander.

Aanbevelingen vanuit werkgroep brede talentontwikkeling/makersklimaat

Vanuit de werkgroep hebben wij besloten drie aparte aanbevelingen te schrijven. Dit omdat wij de onderwerpen talentontwikkeling en makerklimaat te groot vonden. Wij snapte de combinatie ervan, maar zagen toch ook wel de nodige verschillen.

Onder leiding van Ellen Honing met hulp van vele andere makers is de Notitie Makersklimaat Podiumkunsten Dordrecht geschreven.

Deze aanbeveling is geschreven door David Timmer met input uit de verschillende werkgroep sessies.

En tot slot hebben we gekozen om de aanbeveling talentontwikkeling/makersklimaat op het gebied van muziek wel te bundelen. Deze is opgesteld door Sjoerd van Lee.

Constatering huidige situatie

Dordrecht biedt verschillende mogelijkheden om talenten te kunnen ontwikkelen. Het SOC speelt hier binnenschools een grote rol in en To Be vervult deze vooral buitenschools. Daarnaast hebben wij in Dordrecht nog een aantal dansscholen en studio's, theatergroepen of kunstenaars die lessen en workshops aanbieden. Op het gebied van woordkunst kun je bij de bibliotheek terecht voor workshops

Om zelfstandig op zoek te gaan naar je talent of deze verder te ontwikkelen kun je oefenruimtes huren bij de Popcentrale voor muziek, maar ook voor dans- en theater in het Energiehuis. DOOR biedt ook de mogelijkheid van een abonnement waarmee leden toegang hebben tot verschillende werkplaatsen of een theaterzaal waar podiumkunst makers terecht kunnen.

Verder heeft Dordrecht een groot aantal gebouwen, plekken en locaties waar makers een atelier kunnen huren.

Op het gebied van scholing zijn er in Dordrecht weinig mogelijkheden. Da Vinci biedt een aantal studies aan binnen het kunstzinnige en creatieve. En To Be is onlangs een samenwerking gestart met MBO Dans Goes.

Wel zien wij dat jongeren langer thuis blijven wonen of op kamers in Dordrecht terwijl zij studeren aan diverse kunstacademies om Dordrecht heen. Hierbij zijn studenten van Willem de Kooning in Rotterdam en St. Joost in Breda het grootste aantal. Maar ook jongeren die studeren in Den Haag, Utrecht, Den Bosch en Antwerpen, wonen toch nog in Dordrecht.

Op het gebied van muziek biedt Dordrecht de meeste mogelijkheden om je talent te ontdekken en ontwikkelen. Zo kun je starten als baby met muziek op schoot en je leven lang muziek blijven maken tot je uiteindelijk de Silver Talent show wint als senior.

De stad biedt vele verschillende locaties om op te treden, er zijn een groot aantal festivals om te spelen, wedstrijden waar je aan mee kunt doen en oefenruimtes en opname studio's waar je terecht kunt.

Op het gebied van subsidiemogelijkheden zit je in Dordrecht eigenlijk het beste, als je beeldend kunstenaar bent. Voor deze groep zijn er namelijk de meeste subsidies aan te vragen.

Zo zijn er subsidies voor startende kunstenaars, kun je een werkbeurs aanvragen of kun je een plan indienen voor een project. Ook is er de mogelijkheid om een ateliersubsidie aan te vragen, mits je een gemeentelijk atelier huurt.

Makers uit overige disciplines kunnen zich wenden tot de subsidiepot Culturele Initiatieven of Toekomstbestendige cultuursector. Deze zijn echter ook aan te vragen door beeldend kunstenaars.

Sinds 2023 is er nu ook een aparte subsidiemogelijkheid voor producties van podiumkunsten.

Aanbevelingen toekomstige situatie

1. Kunstzinnige en culturele talentontwikkeling draagt bij aan de algehele (talent)ontwikkeling.

Alle disciplines dragen bij aan het stimuleren van verbeelding, uiten van gevoelens, ontwikkelen creatief vermogen, zelfvertrouwen en oplossend gericht werken.

Door middel van het spelen van theater bouwen jongeren zelfvertrouwen op en leren ze om zichzelf te presenteren en te spreken n het openbaar.

Woordkunst bevordert het lezen en schrijven en speelt hierdoor een rol in de strijd tegen laaggeletterdheid.

Muziek en wiskunde dragen beide bij aan het ontwikkelen van creatief denken en oplossend gericht kunnen werken.

Dans bevordert de coördinatie, het evenwicht en de behendigheid

En beeldende kunst draagt bij aan het kunnen uitdrukken van ideeën, ervaringen en gevoelens.

Zorg dat binnenschools alle kinderen in Dordrecht in aanraking komen met kunst- en cultuuronderwijs. Vanaf de peuterschool tot en met examenklassen op het voortgezet onderwijs.

Buitenschools zullen er voldoende mogelijkheden moeten zijn voor kinderen en jongeren om bij interesse voor kunst en cultuur zich verder te kunnen ontwikkelen.

2. Maak geen onderscheid meer binnen de verschillende kunstdisciplines

Als wij ons als stad willen inzetten voor een brede talentontwikkeling, zullen wij geen onderscheid meer moeten maken tussen de verschillende disciplines.

Voor muziek zijn de mogelijkheden en faciliteiten op orde, alleen ontbreekt het aan subsidiemogelijkheden.

Voor podiumkunsten zijn er daarentegen weer weinig faciliteiten om te maken of betaalbare plekken om te spelen.

Beeldend kunstenaars weten gelukkig wel hun weg in het ontwikkelen van hun talenten, maar geven juist weer aan dat zij de mogelijkheid tot het tonen van hun werk missen.

Dus er zal in eerste instantie maatwerk nodig zijn, om vervolgens toe te werken naar een gelijkwaardige brede talentontwikkeling.

3. Loket voor talentontwikkeling, delen van kennis en kunde en samenwerking, 'Sociale' kaart voor de cultuursector

Er zal een algeheel loket moeten komen waar geïnteresseerden in talentontwikkeling, (jonge) makers of organisatoren en producenten terecht kunnen voor hun vragen, adviezen, hulp en ondersteuning.

Voorzetting cultureel platform, aparte bijeenkomsten per discipline, werkgroep voor talentontwikkeling en jongeren.

Het SOC heeft een aantal jaar geleden een 'sociale' kaart ontwikkeld voor de Dordtse cultuursector. Het is voor nu onbekend wat de status hiervan is.

Wat is er nodig?

Brede talentontwikkeling mogelijk maken

Meer aanbod van kunst- en cultuuronderwijs op scholen die dit nu nog niet hebben. Zeker op het basisonderwijs.

Elk kind en jongere een Dordtpas met budget wat uitsluitend besteed mag worden aan talentontwikkeling. Dit mag dan ook ingezet worden voor sport.

Inzetten op meer programma dans en theater op diverse locaties in de stad. Er zijn nu onvoldoende plekken om op te treden of om in aanraking te komen met deze disciplines. We missen een theatercafe festival in de Dordtse horeca en een groot Freestyle dans festival op

het Skatepark. Eventuele uitbreiding van het evenement Meeting of Styles met dans, spoken word, performances, workshops en muziek.

Subsidieaanvraagmogelijkheden anders inrichten

Startsubsidie voor jonge makers

Deze subsidie zal toegankelijk moeten zijn voor elke jonge maker, ongeacht welke discipline deze beoefend. Eventueel kan deze subsidie worden aangevraagd samen met een culturele instellingen, die vervolgens ook kan helpen in de talentontwikkeling.

Vb. Een jonge muzikant wil graag een eerste ep opnemen. Professionals vanuit de Popcentrale helpen de muzikant bij de aanvraag, maar vervolgens kunnen zij ook ondersteuning bieden bij het realiseren en vervolgens podium bieden bij het presenteren.

Tevens kan de Popcentrale fungeren als een eerste filter en beoordelen of de muzikant al toe is aan deze stap.

Wij raden wel aan te kijken naar de eis van afgestudeerd zijn aan een academie. En zijn natuurlijk ook genoeg talenten die een mbo opleiding hebben gedaan of als autodidact meer dan genoeg potentie hebben.

Ook zouden wij het interessant vinden als een jonge maker middels deze subsidie een ondersteuning kan aanvragen voor het maakproces vanuit een meer ervaren Dordtse maker. Deze kan dan als sparringpartner, coach of ondersteuner worden ingezet.

Vb. Een jonge theatermaker wil graag na de opleiding een eerste korte voorstelling maken die te spelen is op festivals. Ellen Honing als professional kan deze maker dan begeleiden en DOOR kan gebruikt worden als locatie waar gerepeteerd kan worden en de try-out gespeeld wordt.

Werkbeurs voor makers/toekomstbestendig

Ook deze subsidievorm zou over de volle breedte gelijkgetrokken moeten worden. Dit zou dan een vervolg mogelijkheid zijn op de start subsidie jonge maker.

Subsidie voor project/productie/initiatief

Idem. Of je als maker nu een project, productie of initiatief heb, dat zou niet uit moeten maken binnen welke discipline je actief bent. En tegenwoordig zijn veel makers ook multidisciplinair of bestaan projecten, exposities of voorstellingen ook niet alleen maar uit werk uit 1 discipline.

Ateliersubsidie

Nu komen alleen beeldend kunstenaars in een gemeentelijk atelier in aanmerking. Onze wens zou zijn om alle faciliteiten die in gemeentelijk bezit zijn, proberen voor een zo schappelijk mogelijke prijs aan te kunnen bieden aan makers om te gebruiken.

Dan kan dit beter direct geregeld worden met de beheerder van het gebouw waarbinnen de ruimte(n) zich bevinden in plaats van met de hurende maker. Zo wordt dit systeem eerlijker en toegankelijker.

Loket voor talentontwikkeling

Loket voor Algehele talentontwikkeling

Als locatie doen wij een suggestie voor de bibliotheek. Deze organisatie staat voor een leven lang leren en ontwikkelen en heeft nu al een grote hulp en zoek functie. Verder raden wij aan de huidige en toekomstige cultuurcoaches niet of niet alleen in te delen in wijken maar misschien ook wel per discipline. Een cultuurcoach moet kunnen doorverwijzen of met de juiste personen in aanraking brengen, hoeft niet alles zelf te weten.

Zij zouden ook binnen dit loket een rol kunnen vervullen middels spreekuren, het aanbieden van workshops, cursussen of trainingen of het doorverwijzen naar andere makers, instellingen of organisaties.

Het beeldend kunstloket is in onze ogen te onzichtbaar, niet voor alle disciplines bedoeld en wellicht iets te exclusief. Dit zou dan beter een onderdeel kunnen worden van het nieuw in te richten loket.

Dit loket zal ook gebruikt kunnen gaan worden voor talentontwikkeling buiten de cultuursector, denk dan aan sport, ondernemerschap.

Delen van kennis en kunde en samenwerking

Het cultureel platform draagt enorm bij aan het leren kennen van elkaar en de mogelijkheid om kennis met elkaar te delen. Het wordt ook fijn gevonden als er binnen de verschillende disciplines overleggen kunnen worden georganiseerd en dat er een aparte groep komt voor overleg, samenwerking en afstemming van talentontwikkeling en jongeren.

Bij voorkeur zien wij dat de grote organisaties zich 'ontfermen' over de kleine en eventueel hulp en ondersteuning bieden waar mogelijk middels het delen van kennis, kunde, middelen en mensen. Of juist voor ondersteuning aan makers, producenten of organisatoren.

Het Dordrecht museum voor beeldende kunst
Kunstmin voor podiumkunsten

Als het voor de doelgroep kinderen/ jongeren is dan zou podiumkunsten en brede talentontwikkeling ook bij ToBe ondergebracht kunnen worden.

Bibelot voor muziek

Bibliotheek voor brede (talent)ontwikkeling. Ook op persoonlijk, sociaal en maatschappelijk vlak

Big Rivers/BOD voor evenementorganisatie

'Sociale' kaart voor de cultuursector

'Sociale' kaart

Het SOC schijnt een 'sociale' kaart ontwikkeld te hebben voor de Dordtse cultuursector. Deze zal jaarlijks geüpdatet moeten worden en beschikbaar moeten zijn voor de verschillende culturele instellingen, het nieuw te vormen loket voor talentontwikkeling, maar ook in gedrukte en digitale versie voor de inwoners van Dordrecht.

Conclusie

Talentontwikkeling begint al op de scholen en gaat verder in de vrije tijd. Er zal voldoende en divers aanbod moeten zijn in cultureel (les)programma verspreid over Dordrecht.

Naast het in aanraking komen en de eerste kennismaking met cultuur, moeten er betaalbare vervolg mogelijkheden zijn.

Jongeren die een vervolg opleiding willen gaan doen binnen de culturele sector zullen wegwijz gemaakt moeten worden in de mogelijkheden, hulp moeten krijgen met portfolio en toelating en vervolgens ook de kans zich te kunnen ontwikkelen. Dit zal een taak zijn voor het loket, de cultuurcoaches en eventuele vooropleidingen.

De studerende of net afgestudeerde maker willen wij als stad graag vasthouden. Uiteraard speelt huisvesting en werkgelegenheid hierin een belangrijke rol. Maar als wij als stad kunnen uitblinken in onze faciliteiten, kansen en mogelijkheden en hulp en ondersteuning, zien wij de toekomst positief tegemoet.

Tot slot zal samenwerking, afstemming en een instelling om het met elkaar voor de stad en haar inwoners te willen gaan doen de doorslag geven. Hierbij zal iedereen vooral moeten doen waar die goed in is en zich richten op het eigen publiek, met elkaar zullen wij dan een compleet aanbod kunnen gaan bieden en op die manier alle Dordtenaren weten te bereiken.

Dit is een puzzel die wij samen moeten gaan leggen, waarbij wij elk een stukje zijn.

Overig

Third Space

Jongeren missen een eigen plek om te zijn. Een Third Space. Een plek waar ze hun vrije tijd willen besteden, misschien wel zonder dat zij daar iets moeten. In de bibliotheek zien we dat dit werkt. Jongeren komen daar om te studeren, om te leren, samen een spelletje te spelen of elkaar te ontmoeten. Ongedwongen.

Zij geven aan dat er eigenlijk nergens anders zo'n plek is. En dan met name in de maanden dat het wat kouder is, want in de warme maanden bieden verschillende buiten plekken, zoals parken hier een oplossing voor.

Buurthuizen of 'jongeren' centra, graag niet deze twee benamingen gebruiken, zouden hier ook een rol kunnen spelen. Deze plekken kunnen dan ook gebruikt worden voor kennismaking met cultuur en een eerste stap richting de ontdekking van de eigen talenten.

R-Newt en Dordt Stad zouden hier een rol in kunnen spelen.

Cultuursafari

Dit is een fantastisch evenement, maar het kan ook te groot en overweldigend zijn. Wij juichen het alleen maar toe dat jongeren op deze manier de verschillende culturele instellingen bezoeken. Maar al deze instellingen op slechts 1 dag, heeft denken wij niet het beste effect. Misschien is spreiding dan een betere mogelijkheid?

Schoolbezoeken

Kunnen wij het scholen niet makkelijker maken om voorstellingen of tentoonstellingen te bezoeken? Waar liggen de uitdagingen of belemmeringen voor de scholen? Is dit financieel of veel eerder logistiek?

Is hier financieels iets mogelijk vanuit de Dordtpas om scholen tegemoet te komen?

Wij hadden begrepen dat er onderzocht ging worden of er gezamenlijk een bus/touringcar aangeschaft kon worden, met als doel grote groepen publiek naar de instellingen te kunnen brengen. Mocht dit doorgaan, dan kan dit natuurlijk ook voor scholen worden ingezet.

Dordtse Cultuurnacht

Tijdens dit evenement nog meer inzetten op lokaal talent

UitAgenda

Een uitagenda voor jongeren met gericht aanbod in passief en actief programma, lessen, cursussen, workshops etc

Dordtse Popprijs

Eindelijk een evenement waarbij wij trots mogen en kunnen zijn op wat wij als stad te bieden hebben. Alleen wel een evenement wat zich puur richt op muziek. Dit geldt eveneens voor de andere te winnen prijzen binnen de cultuursector, zoals de Grote Prijs/Kleine Prijs.

Hoe mooi zou het zijn als wij ook trots kunnen en mogen zijn op makers vanuit andere disciplines. Wie weet iets voor de toekomst.

De Scheffer

Wij snappen natuurlijk dat wij niet alle bestaande dingen moeten gaan veranderen. Want de Scheffer is een bekende nationale prijs voor jonge beeldend kunstenaars.

Maar wat als we hier iets kunnen bieden voor lokaal talent?

Stadskunstenaar en Stadsdichter

Ook weer geweldig dat wij dit hebben in Dordrecht. Maar zouden deze beide functies niet ook meer een ambassadeursrol kunnen gaan vervullen voor Cultuur richting jongeren of op een bepaalde manier een rol vervullen binnen de talentontdekking of -ontwikkeling?

De Dordtse Makersborrel

De maandelijkse makersborrel voor Dordtse creatieven is weer terug. Een mooie kans voor makers om een netwerk op te bouwen, kennis te delen, ideeën op te halen of elkaar te ontmoeten.

Een verdere uitbreiding van het Dordtse netwerk wordt door makers vaak genoemd als een must. Wellicht kan DMB hierin een grotere rol gaan spelen?

De instellingen en organisaties en de mensen die er werken weten elkaar gelukkig steeds beter te vinden en kennen elkaar. Bij elkaar komen op directieniveau in het DCT, op uitvoerniveau in het Cultuur Platform of in afstemming in een marketingoverleg draagt hier sterk aan bij.

Maar door het wisselend van locatie organiseren van deze bijeenkomsten, kunnen de makers en de instellingen elkaar ook leren kennen.

D-Sound

Tijdens D-Sound worden verschillende kunstdisciplines bij elkaar gebracht en maken ervaren makers en opkomend talent gezamenlijk het programma. Ook zit hier een sterke component met het onderwijs, waar leerlingen een kijkje in de keuken of achter de schermen kunnen krijgen. Maar waar ook geleerd en geïnspireerd kan worden.

Ook het opzetten en uitbouwen van de D-Sound community juichen wij toe en hopen wij te zien groeien in de toekomst.

Groep 8 musical

Een heel spannend moment voor veel leerlingen, maar een geweldige kans om hen een onvergetelijke podiumervaring te bieden. Tijdens de corona periode waren veel theaterzalen leeg en konden deze musicals juist wel op de grote podia in de stad plaatsvinden.

Misschien lastig uitvoerbaar, want wel heel veel scholen in min of mee dezelfde periode. Maar hoe bijzonder zou het zijn als elk kind tenminste 1x in zijn leven op een echt podium heeft kunnen staan.

Misschien een mogelijkheid om te onderzoeken binnen Kunstmin en het Energiehuis? Aangevuld met misschien de grote muziekgebouwen in de wijk.

'Sportschool' voor de kunstenaar

Het nieuwe concept van de DOOR in de Munt. Openbare werkplaatsen toegankelijk op basis van een abonnement.

Als hier nog meer middelen en mogelijkheden geboden zouden kunnen worden, professionele begeleiding voor het ontdekken en ontwikkelen van talent, hulp en ondersteuning bij portfolio opbouw en toelating tot academie, of kansen zich te blijven ontwikkelen en ontdekken na het afstuderen, dan kan dit van grote meerwaarde zijn voor jongeren om zich in Dordrecht te blijven vestigen.

Startraum Mannheim

Een concept uit de Duitse stad Mannheim waarbij de gemeente bemiddelaar is tussen leegstaand vastgoed en de culturele sector. Middels een website is te zien welk vastgoed er leeg staat en voor welke periode dit beschikbaar is.

Makers zijn soms al geholpen met onderdak of werkruimte voor een periode van enkele weken (het maken van een groot werk of het repeteren van een voorstelling), of een jaar of twee jaar na het afstuderen om zelfstandig en zelfvoorzienend te worden.

Hierdoor staat de stad minder leeg en krijgen makers een kans om aan het werk te kunnen. De gemeente is alleen bemiddelaar tussen huurder en verhuurder.

Spoorzone

Een vrije maakplaats in de openbare ruimte ontbreekt in de stad. Een plek waar je kunt doen en laten, waar je mag zijn en doen, waar er geen overlast kan of hoeft te zijn.

In de spoorzone zal hier waarschijnlijk de beste mogelijkheid zijn. Ideeën hierover zijn ook al eerder opgenomen in de plannen van Project Spoorzone.

Jongerenfestival

Wij kijken uit en verwachten veel van het nog te ontwikkelen en uit te voeren jongeren festival wat door en voor jongeren georganiseerd gaat worden met behulp van BoD Events

Doorgroei en doorstroom van talent

Talentontwikkeling geldt niet alleen voor de uitvoerders van de kunsten, maar ook voor de organisatoren en producenten van kunst en cultuur.

Ervaring opdoen bij de Popcentrale, om daarna aan de slag te kunnen gaan bij Bibelot of Big Rivers festival. Het kiezen voor jong en lokaal personeel bij het Dordrechts museum of bibliotheek. Dit kan natuurlijk niet altijd, maar indien mogelijk dan altijd doen.

Ook dit zijn mogelijkheden om talent aan de stad te binden. Het creëren of invullen van banen door jong lokaal talent.

Ook kleine organisaties krijgen de kans om het op een groter podium te laten zien. Wantijpop is een aantal jaar geleden al uitgebreid met een Geheime Deuntjes podium is samenwerking met lokaal initiatief 078podcast en Big Rivers geeft voor aankomende editie de kans aan het Monument om te laten zien wat zij in huis hebben en hoe zij een jonger publiek weten te binden aan het bestaande festival.